

בבית המשפט העליון

רע"א 6861/22

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: יוספה ברק טמיר

נגד

המשיבה: ד"ר שרון אלרעי פרייס

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 19.8.2022 בע"א 28699-08-22 שניתן על-ידי כבוד השופטת י' בלכר

בשם המבקשת: עו"ד יניר גליס, עו"ד אלון כהן

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מיום 19.8.2022 (ע"א 28699-08-22, השופטת י' בלכר). בית המשפט המחוזי דחה ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו מיום 12.7.2022 (ה"ט 9757-07-22, סגן הנשיא ט' חבקין).

2. ברקעו של ההליך שבפני מצויים אלפי פרסומים מטעמה של המבקשת ברשתות החברתיות מאז חודש דצמבר 2021. פרסומים אלו נוגעים למשיבה, המכהנת כראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות, ולפעולותיה במסגרת תפקידה בכל הנוגע למבצע החיסונים נגד נגיף הקורונה. עוד מתייחסים הפרסומים לבני משפחתה של המשיבה, לרבות בנה הקטין, ובין היתר עוסקים בשאלה האם הוא התחסן. הפרסומים אף כוללים תמונות של בני משפחתה של המשיבה, מידע ביחס לפרטיהם האישיים וכינויי גנאי רבים המיוחסים להם. להשלמת התמונה יצוין כי ביום 25.1.2022 הגישה המשיבה תביעה נגד המבקשת בגין פרסומים אלו, שעילתה בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-

1965 (להלן: חוק איסור לשון הרע). נכון למועד זה, תביעה זו תלויה ועומדת ומוכן כי איני מביעה כל עמדה ביחס אליה (ת"א 55289-01-22).

3. ביום 6.7.2022 הגישה המשיבה לבית משפט השלום בקשה למתן צו לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001 (להלן: החוק למניעת הטרדה מאיימת). הבקשה כוונה לכך שייאסר על המבקשת לפרסם תכנים המופנים כלפי בני משפחתה של המשיבה וכן מידע ופרטים ביחס לבנה הקטין, להפיץ את הפרסומים הללו בעתיד, לשגר איומים כלפי המשיבה ובני משפחתה, וכן ליצור קשר עם המשיבה, בני משפחתה וכל אדם הקרוב לה. כמו כן, המשיבה ביקשה להורות למבקשת להסיר מחשבונותיה ברשתות החברתיות את הפרסומים שבהם מאוזכרים בני משפחתה ובפרט בנה הקטין, לרבות אלו הכוללים פרטים מזהים שלו ושל מקום לימודיו. יצוין כי הפרסומים המתייחסים למשיבה עצמה נותרו עניין לתביעת לשון הרע, ובשלב זה לא התבקשה הסרתם.

4. כבר ביום הגשת הבקשה נתן בית משפט השלום צו ארעי במעמד צד אחד כמבוקש, למעט בכל הנוגע להסרת פרסומי עבר. בהמשך, ביום 12.7.2022 בית משפט השלום דן בבקשה במעמד שני הצדדים, ובתום הדיון נתן את ההחלטה העומדת ביסוד ההליך שבפני. להשלמת התמונה יצוין כי במועד זה דן בית משפט השלום גם בשתי בקשות שהגישה המבקשת ביום 11.7.2022 למתן צו למניעת הטרדה מאיימת: האחת נגד המשיבה (ה"ט 18848-07-22) והאחרת כנגד פרקליטת מחוז תל אביב, עו"ד ליאורה חביליו (ה"ט 18885-07-22). בהחלטה זו קיבל בית משפט השלום את בקשתה של המשיבה ודחה את בקשותיה של המבקשת. בית משפט השלום קבע כי הצו הניתן על-ידו יחול ביחס לפרסומים עתידיים מצד המבקשת, למשך כששה חודשים. כן הורה בית משפט השלום על הסרת פרסומי העבר, בהתייחס לששת החודשים שקדמו למועד הגשת הבקשה.

5. בהתייחס לאופי פרסומיה של המבקשת, קבע בית משפט השלום כי בשל היקפם, תדירותם, תכניהם ומידת האינטנסיביות שלהם, יש לראות בהם הטרדה מאיימת כהגדרתה בחוק למניעת הטרדה מאיימת. בית משפט השלום הדגיש, כי בנסיבות העניין מרכז הכובד של ההתנהגות הפוגענית אינו בא לידי ביטוי בתוכנו של הפרסום המכפיש כשלעצמו, כבדיני לשון הרע, אלא באובססיביות שבחזרה על הפרסומים פעמים רבות ובדרכים מגוונות, במטרה לשבש את שגרת חייהם של בני משפחתה ולמנוע ממנה מלבצע את תפקידה. בהתייחסו לטענות שעניינן ההגנה על חופש הביטוי של המבקשת, קבע בית משפט השלום כי אין מדובר בדרך לגיטימית להביע ביקורת על משרתת ציבור וכי זכותה של המבקשת לחופש הביטוי אינה יכולה לשמש אצטלה

לפעילות מטרידה הפוגעת בפרטיות של המשיבה ומשפחתה. בסיכומו של דבר, בית משפט השלום קבע כי שני היסודות המצטברים של הטרדה מאיימת מתקיימים במקרה זה – המבקשת הטרידה את המשיבה ופגעה בשלוות חייה, ובנוסף לכך יש בסיס סביר להניח כי תחזור על התנהגות זו בעתיד.

6. לעומת זאת, בית משפט השלום דחה על הסף את הבקשות שהגישה המבקשת למתן צווים, לאחר שקבע כי הפרסומים שהציגה אינם באים בגדר הטרדה מאיימת, אף לא בקירוב – לא מבחינת תכנם, לא מבחינת תדירותם ולא מכל בחינה אחרת. בית משפט השלום הוסיף וקבע כי בקשותיה של המבקשת הן קנטרניות, וכי כל תכליתן היא ליצור פרובוקציה, בבחינת "היפוך היוצרות". בית משפט השלום סבר כי מדובר בשימוש לרעה בהליכי בית המשפט, ולפיכך פסק כי על המבקשת לשלם סך של 3,000 שקלים לאוצר המדינה.

7. המבקשת הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי, שהתמקד בחלקו של הצו הצופה פני עתיד (קרי, האיסור על פרסומים חדשים בששת החודשים הבאים). המבקשת טענה כי חשיבותו הרבה של עקרון חופש הביטוי מצדיקה להימנע ממתן צו המתייחס לפרסומים עתידיים, בהתחשב בכך שעם הסרת פרסומי העבר נשמטת הקרקע מתחת לטענת ההטרדה. המבקשת הוסיפה וטענה כי החלטתו של בית משפט השלום עומדת בסתירה להחלטה נוספת של אותו מותב שניתנה במועד מאוחר יותר (17.7.2022), בהליך אחר שניהלה נגד העיתונאי נתי לנגרמן (ה"ט 22-07-21796) (להלן: עניין לנגרמן). הליך זה נסב על בקשה שהגישה המבקשת למתן צו למניעת הטרדה מאיימת בגין פרסומים בעניינה בחשבון ה"טוויטר" של העיתונאי. באותו עניין, בית משפט השלום דחה את הבקשה לאחר שקבע כי הפרסומים, אף שהם פוגעניים למדי ויש בהם פגיעה בשמה הטוב, אינם עולים כדי הטרדה מאיימת.

8. כאמור בפתח הדברים, בית המשפט המחוזי דחה את הערעור בהתאם לסמכותו לפי תקנה 148(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, לאחר שאימץ את קביעותיו העובדתיות ומסקנותיו המשפטיות של בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי קבע כי פרסומי המבקשת אכן "חצו את הגבול" בין פרסומים החוסים תחת ההגנה שניתנת לחופש הביטוי לבין פרסומים העולים כדי הטרדה מאיימת, וכי על יסוד התנהלות המבקשת, אין להסתפק בהסרת הפרסומים בלבד. בית המשפט המחוזי הוסיף כי אין בטענות שהועלו בקשר עם עניין לנגרמן כדי לתמוך בטענות המבקשת, בשל השוני העובדתי בין המקרים. לבסוף, בית המשפט המחוזי פסק כי המבקשת תשלם סך של 5,000 שקלים לטובת אוצר המדינה.

9. בקשת רשות הערעור שבפני מופנית נגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ונכללה בה גם בקשה לעיכוב ביצועו. בניגוד לטענות בערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי, שבהן התמקדה המבקשת בזכותה לחופש הביטוי, בבקשה דנן משליכה המבקשת את יהבה על סתירות נטענות בין החלטתו של בית משפט השלום לבין החלטות אחרות, ובהן עניין לנגרמן הנזכר, כמו גם החלטה נוספת מיום 8.9.2022 שדחתה בקשה אחרת שהגישה למתן צו הטרדה מאיימת נגד אותו עיתונאי (ה"ט 18134-09-22, השופט ר' נבון).

10. לאחר שנתתי דעתי לטענותיה של המבקשת, הגעתי לכלל מסקנה כי דין בקשת רשות הערעור להידחות בהתאם לתקנה 148א לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, אף מבלי להידרש לתשובה. זאת מאחר שהבקשה אינה עומדת באמת המידה המחמירה שנקבעה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". על אף ניסיונה של המבקשת לשוות כסות עקרונית לבקשתה על-ידי הצבעה על החלטות סותרות כביכול, לא אלה הם פני הדברים. השונות בתוצאות ההליכים המתוארים בבקשה אינה נובעת מאי-בהירות משפטית, אלא מהבדלים מהותיים בתשתית העובדתית של כל המקרים, בפרט בכל הנוגע להיקף ולאינטנסיביות הפרסומים שנדונו בגדרו של כל אחד מהם. על כן, לא מצאתי כי עניין זה מחייב דיון מפורט וממצה ביחסי הגומלין בין חוק איסור לשון הרע לבין החוק למניעת הטרדה מאיימת. כמו כן, ולאחר שנתתי דעתי להכרעותיהן של הערכאות הקודמות, לא מצאתי כי דחיית הבקשה תגרום עיוות דין למבקשת.

11. למעלה מן הצורך, אוסיף כי החלטתו של בית משפט השלום נדרשה בפירוט להבחנה בין התכליות של ההגנה מפני הטרדה מאיימת לבין התכליות של דיני לשון הרע. בית משפט השלום הנחה עצמו לאורך בהגדירו את קו הגבול בין פרסומים הנכנסים לגדרי חוק איסור לשון הרע לבין אלו החוסים תחת החוק למניעת הטרדה מאיימת. אכן, ביטוי הפוגע בשמו הטוב של אדם עשוי להיות רלוונטי במקרים המתאימים הן לחוק איסור לשון הרע והן לחוק למניעת הטרדה מאיימת. אולם, בעוד שבגדרו של חוק איסור לשון הרע הבחינה המשפטית מתמקדת בתוכנו של הביטוי, על רקע החשש שהוא צפוי לבזות ולהשפיל את האדם הנוגע בדבר בעיני הבריות, החוק למניעת הטרדה מאיימת ממוקד בהשפעתו הנמשכת של הביטוי על האדם עצמו, בשל כך שהוא מאיים עליו או פוגע בשלוות חייו, בפרטיותו, בחירותו או בגופו. על רקע האמור, ברי כי בגדרו של חוק זה יש משמעות רבה לכך שהביטוי הוא חוזר ונשנה. כמו כן, וכפי שמעיד עליו שמו – החוק למניעת הטרדה מאיימת ממוקד במניעה עתידית ומכאן חשיבותו.

12. אם כן, אין מקום להנחה שמתחייב "סיווג" חד-חד-ערכי של פרסומים כלשון הרע או כהטרדה מאיימת. כאמור, עשויים להיות מצבים שבהם פרסומים יניחו עילה לתביעת לשון הרע (בשל הביזוי כלפי אחרים) וכן ישמשו עילה למתן צו למניעת הטרדה מאיימת (בשל האפקט שלהם על האדם עצמו). לצדם עשויים להיות מצבים שפרסומים ייפלו רק לגדרו של אחד מהחוקים הנזכרים, או אף לא לאחד מהם. על דרך ההשאלה, ניתן להזכיר את המטאפורה שעשה בה שימוש לפני שנים רבות השופט א' ברק, ביחס להיקף תחולתן של העוולות השונות לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש] – בהסבירו כי אין לדמותן ל"מגנטים של אחריות, באופן שכל הנמצא בתחום המשיכה של אחת העוולות מוצא ממילא מתחום המשיכה של עוולה אחרת", אלא ל"רשתות רשתות, המוטלות, זו על גבי זו... [כך ש]לעתים נתפסת מערכת עובדות נתונה על-ידי רשת אחת בלבד. לעתים היא נתפסת על-ידי מספר רשתות" (ע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גורדון, פ"ד לט(1) 113, 125 (1985)). הדברים נכונים, בשינויים המחויבים, אף ביחס לענייננו.

13. משנדחית בקשת רשות הערעור, ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע. למעלה מן הצורך יצוין כי במסגרת ההליך בבית המשפט המחוזי לא הוגשה כלל בקשה לעיכוב ביצוע, אלא רק בהליך שבפני, באופן המשליך אף הוא על המסקנה שיש לדחותה.

14. סוף דבר: הבקשה נדחית. זהו מקרה המצדיק פסיקת הוצאות לטובת אוצר המדינה, ואך בשל הסכומים שכבר נפסקו בערכאות הקודמות בעניין זה, ובמידה רבה לפני משורת הדין, אינני מורה על כך.

ניתנה היום, ו' בחשוון התשפ"ג (31.10.2022).

ש ו פ ט ת